

Зі схеми видно, що конкурентоспроможність, з одного боку, забезпечується конкурентними перевагами та конкурентним потенціалом підприємства, а з іншого, вимагає розроблення та реалізації ефективної конкурентної стратегії. Для успішного досягнення обраної конкурентної позиції потрібно використовувати всі можливі інструменти, яким володіє підприємство. Таким інструментом, зокрема є конкурентна стратегія, що включає в себе ретельно розроблену програму заходів, які мають бути реалізовані підприємством з метою досягнення вигідної конкурентної позиції на ринку та адаптації до впливу зовнішнього середовища. Конкурентна позиція в свою чергу дозволяє завоюванню найбільшого конкурентного статусу на ринку в процесі конкурентного суперництва.

Оберемчук В. Ф.,
канд екон. наук, доцент,
Київський національний
економічний університет,
Україна

Oberemchuk V. F.,
PhD, Lecturer,
Kiev National
Economic University, Ukraine

**ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
КАПІТАЛУ ЯК ЗАСІБ
ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТО-
СПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

**EFFECTIVE USE
OF INTELLECTUAL CAPITAL
AS A WAY TO INCREASE
COMPETITIVENESS
OF A COMPANY**

Сформульовано бачення економічної сутності інтелектуального капіталу, обґрунтована роль даного активу в процесі забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

The paper formulates a vision of economic essence of intellectual capital and the role of this asset in ensuring the competitiveness of enterprises.

Нова система світогосподарських зв'язків, основою якої є розвинена інфраструктурна інформація, економіка знань, інтенсивний розвиток науки, техніки і технологій, змушує генерувати нові джерела конкурентних переваг та економічної ефективності діяльності сучасних підприємств. Людський потенціал, знання, інфраструктурні та ринкові активи стають пріоритетом розвитку підприємств. Саме інвестиції у нематеріальні, неявні активи та ефективне їх використання сьогодні є ключовою запорукою конкурентоспроможності підприємства.

Значний науковий внесок у дослідження теоретичних і практичних проблем формування і розвитку інтелектуального капіталу зробили зарубіжні та вітчизняні вчені, науковці, економісти: Е. Брукінг, Є. Дихтль, Дж. Гелбрейт, Ф. Котлер, К. Е. Лінн, Дж. Майерс, Т. Нільсон, Д. Огілві, Т. Стюарт, Г. Багієв, В. Базилевич, О. Гевко, А. Гальчинський, С. Ілляшенко, В. Іноземцев, Д. Козейчук, А. Козирев, А. Лаут, А. Леоніденко, Н. Моїсеєва, С. Москалюк, В. Перція, А. Стась, О. Шевченко, Т. Якубова та ін.

Разом з тим, теоретичного узагальнення та поглибленого аналізу і дотепер потребують наукові підходи до формування та реалізації ефективних стратегій розвитку інтелектуального капіталу (чи окремих його складових); урахування ефективності використання інтелектуального капіталу при оцінюванні конкурентоспроможності підприємства; формування системного бачення інтелектуальних активів; розвитку науково-практичної бази, яка є результатом дослідження впливу цих активів на конкретні результати діяльності підприємств і управління ними.

При сучасному рівні розвитку суспільства підвищення конкурентоспроможності підприємства є одним із найважливіших завдань, від вирішення якого залежить ефективність та успішність його діяльності. Конкурентоспроможність підприємства — це спроможність досягати поставлених цілей за наявності певних конкурентних переваг й усвідомлення їх цінності споживачем. Є два основні види конкурентних переваг — низькі витрати та диференціація. Тобто, компанія може отримати конкурентні переваги як ціновими, так і неціновими методами. Інструментом цінового методу є спроможність підприємства розробляти, випускати, просувати та продавати продукцію з меншими витратами, що дозволяє встановлювати нижчі, ніж у конкурентів ціни. Нецінові методи спрямовані на підвищення споживчої вартості продукції; їх складніше скопіювати, що дозволяє досягти довгострокових переваг над конкурентами. Отже, основою успіху підприємства у конкуренції є його ресурси та компетенції. Саме вони лежать в основі формування конкурентних переваг і забезпечення конкурентоспроможності. Узагальнення поглядів провідних учених у галузі управління конкурентоспроможністю підприємств і аналіз діяльності окремих вітчизняних підприємств показали, що формуванню ефективної конкурентної стратегії повинна передувати оцінка конкурентоспроможності підприємства. Це має бути саме комплексна оцінка, яка включає всі основні характеристики діяльності підприємства. Проте, оскільки за останні роки акценти стосовно значущості факторів конкурентоспромож-

ності зміщуються від матеріальних до нематеріальних, варто, здійснюючи комплексну оцінку, враховувати ефективність використання інтелектуального капіталу (чи його окремих складових) як одного із найважливіших факторів конкурентоспроможності підприємства. При формуванні стратегії розвитку інтелектуального капіталу необхідно дотримуватись таких етапів, які можна подати у вигляді певної алгоритмічної структури, що складається з таких елементів :

- аналіз ринку (сегментація, оцінка місткості ринку і його сегментів, динаміка ринку, аналіз конкуренції і т. д.);
- аналіз внутрішнього середовища підприємства (в т. ч. аудит інтелектуального капіталу);
- формування альтернативних стратегій розвитку інтелектуального капіталу підприємства та вибір найприйнятнішої альтернативи;
- оцінка вартості інтелектуального капіталу;
- реалізація обраної стратегії та оцінка конкурентоспроможності підприємства.

Отримані результати дослідження, які висвітлені у даній статті, поглиблюють теоретико-методологічні та методичні основи управління інтелектуальним капіталом підприємства в частині формування і реалізації стратегії розвитку інтелектуального капіталу з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Павелко В. Ю.,
аспірант,
Запорізька державна
інженерна академія, Україна

Pavelko Vitaly,
postgraduate,
Zaporozhye State Engineering
Academy, Ukraine

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ
УПРАВЛІННЯ АЕРОПОРТОВИМИ
КОМПЛЕКСАМИ:
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД
ДЛЯ УКРАЇНИ**

**MODERN TECHNOLOGY
OF MANAGEMENT AIRPORT
OF COMPLEXES: ABROAD
FOR UKRAINE**

Проаналізовано зарубіжний досвід управління аеропортовими комплексами на основі створення «ХАБ-центрів», приватизації та оренди майнових комплексів, концесій та управління за контрактами. Запропоновано організаційно-правові форми регулювання економіки аеропортових комплексів для України

Proanalizivan foreign management experience of the airport complex by creating a «hub-centers.» privatization and leasing of property complexes, concessions and contracts. Proposed legal forms of economic regulation of airport facilities for Ukraine.